

Telegraful Roman

Apare Marti, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 24 coroane.

Pe cinci luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Corespondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada
Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefranțate se refuză.
Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul Inserțiunilor, după invilația

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Ro-
man», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Preoțimea noastră militară

Înălțindu-mă, nu de mult, cu un prieten, din vorbă în vorbă am ajuns la chestiunea preoțimii noastre militare.

Prietenul meu nu se putea duzi, cum de sănt chemată atât de mulți preoți gr. or. români la serviciu militar.

Au încercat să-i dau câteva lămuriri. L-am răspuns așa:

De preoți militari, de toate confesiunile, a fost totdeauna trebuință, mai ales în răsboi. Fiind noi români grec-orientali bine reprezentați în armată, este natural să se simtă și trebuința preoților noștri.

În acest răsboi se află trupe austro-ungare cu numeroși români, cari luptă la toate fronturile, până și în Flandra, Albania, în Palestina. Aceste trupe își au cu ele preoții lor. Deci «Bine-cuvântat este Dumnezeul nostru» se înalță în limba noastră la toate fronturile.

Și totuși, în astămăne cu alte confesiuni și cu numărul credincioșilor noștri înarmăți, nu sătem reprezentanți cum ar trebui să fim.

La începutul răsboiului, nefiind numeros răniți, bolnavi în spital, nu s'a simțit în măsură mare trebuința preoțimii militare.

late ce zice, în privința aceasta, general-colonelul Rohr cavaler de Denta: «Numărul preoțimii militare în serviciu de front, la începutul răsboiului, a fost neînsemnat. Greșala însă în curând s'a reparat, acum se află pretutindinea unde cere trebuință către un duhovnic». (Aprețierea aceasta precum și cele următoare sunt scoase

din: Ruhmesblätter des k. u. k. Militär und Marinegeisteckheit aus dem Weltkrieg 1914—17).

Așadar nici forurile superioare nu s'au îngrijit la început de aplicarea, în număr corăspunzător, a preoțimii militare, cu atât mai puțin a celei de legea noastră.

Cu timpul s'au ivit și reprezentanți bisericici noastre și au reparat lipsurile. Foșii mei sefi, părintele protopop militar Ioan Papp la frontul ruseșc și părintele protopop Pavel Boilea la frontul italian, cu neobosită munca, au mijlocit să se aplice unde cerea trebuința preoții de ai noștri, la trupe și garnizoane.

Au făcut mulți în privința aceasta și comandanții superiori, cari cercetând soldații, observau lipsa preoților noștri.

Alteța Sa, Arhiducele Iosif, fost multă vreme comandanțul corpului VII, compus în mare parte din români, zice despre preoțimea campestră: «Eu cunosc între preoții nostri campestră eroi demni de admirat, cari în *focul cel mai mare* pe Dobrogea, *cu crucea în mână*, expandindu-se celuia mai mare pericol, insuflându-soldații, au spovedit și cunoscat pe muribunzi».

Uniti dintre comandanții și ofițerii superioiri ai armatei noastre au șiut aprețea munca acestei tagme, care dădeau fata datoria prin spital, garnizoane, la front și prin tranșe.

Generalul-colonel Hermann Kövess, fost comandanț al corpului XII de armată, compus în mare parte din români, asemenea se exprima cu laudă despre preoțimea campestră.

Aprețierile acestea dreptă priesc, de sine înțeles, și preoțimea militară română.

Românul simte în deosebi nevoie de a avea aproape pe preotul de un neam, sănge, religiune și rit cu el. Acest fapt îl accentuează în susu generalul-feldmareșal Arhiducele Frideric, care zice între altele: «Asu-ram soldatului numai în limba lui maternă se poate influența cu succes».

Imi vine în minte constatarea ce am făcut cu ocazia unui serviciu divin săvârșit pe Dobrogea soldaților noștri de reg. de inf. nr. 61. După terminarea serviciului și a predicei mele, a jumătatea soldaților brigadierul Soos, care era de față, o scurta și cuprinzătoare allocuție în limba înțeleasă românească. Vorba a făcut cea mai adâncă înțuire asupra soldaților noștri. Cu atât ocaziei și am poment de spre impresia constatătă. Mi-a răspuns următoare: «Da, de soldat trebuie mai întâi să te stii apropiat, să-ți cunoști, să-ți vorbești în limba lui și numai după aceea să-ți poruncești».

In raport cu alte națiuni și confesiuni avem prea puțini ofițeri de limba și legea noastră.

In legătură cu organizarea preoțimii noastre, am mai observat următoarele:

Mă atlu de 2 și jumătate ani, de când intors dela front, fac serviciu ca membru al unei comunități greco-orientale al comandiei militare din T. În acest timp nu a fost inspectată preoțimea noastră din acest teritor, de vre-o persoană bisericescă militară competență, care să o provadă cu instrucțiile necesare și actuale, caci prescripții militare de până aci sănumai generale, și afară de aceasta ui în vedere în deosebi preoțimea romano-

pentru știință, în tot Berlinul; muzeele de știință naturale, muzeul agricol, muzeul postelor și telegrafului, cel etnografic, cel de artă decorativă și artă aplicată. Fiecare din ele sănt o podobă arhitectonică pentru quartierul în care sănt așezate și fiecare cuprinde atâtăzioare științifică, încât mai multe vieți de om s'ar putea scurge cerând și studiind în ele.

Și nu numai muzeele dovedesc acest adânc cintu pentru știință, dar și instituțile de tot felul, biblioteca, clinicele, vestite, numă grădina botanică din Dahlem, un unicum în Europa, grădina zoologică, de asemenea una din cele mai bine înzestrate din cete există.

Caracterul științei și universal. Imprumuturile și imitațiile Berlinului ca oraș sunt evidente, și totuși poate niciunul nu le simți mai puțin german, mai în atmosferă germană ca cîci. Dinastia braunsteia și cîi a voit să fie așa, și ea reușit să pună apropo în fiecare colț al Berlinului o dovadă a înșinuirilor rare ale Hohenzollerilor și a vîljeiei și tenacității poporului lor. Într-universitate și rezidență imperială este palatul gjoriei naționale: Zeughaus, în care înină fiecare german trebuie să bată cu o măndrie nemărginită. Halele de jos sănt un arsenal de arme: atâtă tunuri de odată la un loc

catholică, — aceasta e organizată și bine echipată.

Preoții reformați au fost în trei rânduri inspectați din partea unui protop (senior) militar activ, în rang de colonel. Într'un rând a fost în vizita episcopul din Debrecen Dr. D. Balthazar, care, dacă-mi aduc bine aminte, din încreștere convientului a inspectați și pe preoții de frontieră.

Sârbii au fost onorați nu de mult de un protop militar în rang de colonel.

Romanio-catolicii sunt regulat, an de an, inspectați și provăzuți cu instrucțiile trebucioane prin vicarul campestru, care a fost până în curând șeful, — fară deosebire de confesiune, — al tuturor preoților militari.

După răsboi va fi datoria celor competenți să stărească la forurile militare sporirea posturilor preoților militari gr. or. rom. active, înțându-se societatea de jumătate și numărul credincioșilor noștri înrolați.

Am avut prea puține posturi înainte de răsboi: Pe întreg teritoriul monahiei, cu cel din Bucovina cu tot, cred abea sapte.

Aceșia n-au putut satisface, pe lângă totușă bunăvoița, tuturor ceremoniilor.

Bună oară: preotul staționat în Timișoara a trebit să provadă agenții în garnizoanele de pe teritorul întregii comande militare, dela Panciova până la Dobritin.

La corporul al XII-lea din Sibiu sănt prea puține două posturi.

Cerere de sporire a posturilor militare este justă și echitabilă, caci preoții militari au misiunea nu numai să înormântăze și să celebreze serviciul divin, ci să sfătuiesc și indemnene

FOIȘOARA**Berlinul și Parisul**

— Impresiuni de drum, din 1913 —

I. Berlinul

Un scriitor francez, Jules Huret, care a scris foarte apreciate cărți asupra Germaniei, căutând caracterul specific al Berlinului, a trebuit să spună, că aceasta capitală n'are caracter specific. Și într-adevăr se pare, că toamna această lipă de originalitate la Berlinului formează nouă lăuntrică. De altfel, aceasta-i soartea tuturor orașelor noi și Berlinul și poate ca orașul cel mai nou al Europei: — ele sănt multă multă vreme să imiteză, să copieze.

Berlinul a început să se ridice în rândul marilor orașe de artă și de cultură abia la începutul veacului trecut, după liberarea Prusiei și vindecarea răniilor adânci pe care le lăzește Napoleon. Universitatea din Berlin, care-i azi cea mai frecventată a lumii, și-a serbat deunul jubileu numai de o sută de ani, pe când altă universitate din orașe de mănu a două și a trei a Germaniei au o vîrstă de mai multe veacuri.

Acest Berlin, cu o așezare puțin favorabilă pentru negoț, cu slabe tradiții de artă și de cultură, a voit dintr-o dată să

cred, că nu se mai pot vedea nișări în lume. Sunt de toate construcțiile, de toate formele și mărimele, — mărturia tot atât de eroism. Sunt și de cele de cires, legate în cercuri săvârșene — tunurile neamurilor mici și sărăce ca al nostru; — sunt însă și tevi uriașe de fier ori bronz, din care unele din ele împodobite cu o artă desăvârșită, care alungă gândul morții. Periferii acestei imense magazi de tunuri sunt împodobiți cu panoplie de tot felul de arme albe și de foc. Înalte săli, sub sticle, relieful terenurilor pe care săd batătările celebre. În catiu de sus statuile regilor și împăraților ilustrați, iar pe perete scene de lupte, pictate în stil epic, în culori vîr și proporții mari.

Berlinul e boarte bogat în monumente, străini și firele mai rafinate se plang cu drept cuvânt de obuzește monumete. E cunoscută acea «Siegesallee», executată din inițiativa actualului împărat, Eazată după lungi șiuri paralele, așezată pe același socluri, execute cu aceeași tehnică, statuile tuturor Hohenzollerilor, care au cărmuit Prusia dela începutul istoriei ei pînă azi. Nu se poate spune, că statuile, judecate în parte, sănt neartistic. Așezarea lor în linie dreaptă, la distanțe egale, pe fondul verde al Thiergartenului, le dă însă nu șiu ce notă sinistră de monumente funerare.

soldații prin prelegeri sistematice în toate garnizoanele: la bine, moralitate și datorie creștină. Astăzi crescut să poată deveni ostaș consuții de datorele ce au căță jără.

Toate acestea se vor putea realiza, când se va organiza, în cadrul legilor în vigoare, preoțimea noastră militară.

Eugen Munteanu.

Camera ungă. Sedința de Luni, în 17 l.c., n'a fost decât o **sedință formală**, în care prim-ministrul Wekerle a depus pe biroul camerei proiectul de lege despre organizarea chestiunii cinematografelor.

Po vizitor, conform proiectului, vor avea drept de a deschide cinematografe **nună comunele și orașele**, sub controlul comitatuții.

Întreprinderile cinematografice, care există astăzi, ar mai avea dreptul de a lăuda reprezentării numai *dori ani*, după care cinematografele acestea încearcă să răcească și despicătură, să se pună în proprietatea orașelor și comunelor. Înțenția proiectului este a crea izvoare nouă de venit pentru state și orașe.

Deputatul Edmund Bartha înaintează raportul despre indemnitatea bugetară, iar Andrei Czernyaz rapportul despre reforma electorală.

În sedința de Marii, în 18 l.c., s'a început desbaterea asupra indemnitatii.

Din România. Se comunică ziarelor din Budapesta următoarele sării publice:

Județia română urmează a descoperi abuzuri nouă ale parlamentarii guvernului brătianesc. Frații fostului ministru de justiție Antonescu au fost de curând osăndiți unul pentru fururi în paguba interbelor, — fiind administrator al averii acestora, — altul pentru falșificare de acte publice și instruirea de bani ai statului.

Președintul consiliului de ministri, d-l Al Marghiloman, a lăsat măsuri pentru anchetă preliminară, cu raport la **darea în judecătării** a guvernului Brătianu. Mai multe consilieri vor avea să cereze actele de administrare ale membrilor la toate ministerii. Guvernul actual român, — cum se anunță, — n'are să fie criptor, ci este decis să meargă până la capăt într-o săvârșire justiției.

În deosebi la aprovizionarea armatei, în timpul campaniei, s'au comis mari ne-regularități; căteva sute de milioane, din avutul statului, s'au stocat în buzunarul fără fund ale unor politiciani.

Faptele vor fi cererate, și păcătoșii trimisi în fața judecătorilor.

Instituții anexite din partea guvernului a produs și la lași o via satisfacție.

Subscrieti la noui împrumuti de răsboi!!!

Aceasta alee incepe din Königspalat, care mărginășă într-o parte de grandiosul palat al parlamentului, în celelalte de Tiergarten, este fără îndoială cea mai frumoasă piață a Berlinului. Pe această piață se ridică o coloană uriașă de 61 m înălțime: coloana biruinței (Siegesäule). Ea poartă în vîrstă statuia aură a Borussiei, care se proiectează pe orizontul larg de deasupra Tiergartenului, creând mai ales în orele de apus împurpurat, un tablou feeric de o frumusețe de basm. Borussia și coloana nu vorbeau însă de ajuns: aceasta din urmă a fost imposibilitatea de jur împrejur cu jefi de tunuri aurite, care din fericire se recunosc cu grecin de departă și fac un destul de frumos efect decorativ.

Într-parlament și coloana biruinței statua lui Bismarck de Begas: bronz pe un soclu de porfir roșu, împuñatoare prin proporție și el și prin forță cu care sănă redă trăsăturile doveditoare de energie supraomenescă ale cancelarului de fier. și mai simplă, și mai frumoasă este într-o lătură a pieței statua lui Moltek în marmor albă, aşezată într-un intins emiciclic din același material.

Palatul Reichstagului întrăpează parță majestăță și forță nouului imperiu. Prima impresie pe care îl-aoasă, și cea de putere neperitoare, și nu cea de frumusețe ori armonie, cu toate că nu e executat în vră-

Sinoadele române și guvernul

Ziarul *Az Ujság* din 11 l.c. publică sub titlu **Sinoadele române și guvernul**, următoarele:

Afacerea, ivită în jurul sinoadeelor bisericilor greco-orientale române, nu este rezolvată nici până astăzi.

Dintr-o parte se anunță, că ordonanța despre comisari trimiși la sinoadele n'astea fălt a fost alcătuită, decât o idee a contelui Albert Apponyi, care a lăsat măsură aceasta, — deși ea este inversă de natură importantă politică, — după demisuirea cabinetului Wekerle, fără să treaca guvernului, sau cel puțin **fără stirea ministrului președinte**.

Wekerle a lăsat cauzul numai atunci, când **izbucnirea neînțelegerii** între sinoade și comisari.

Dar, din altă parte, se consideră de imposibilă expunerea aceasta și se afirmă, că înaintea cu desavârșire neobișnuită, despre care este vorba, — și care este mai ales o urmare a învățămintelor răsboiuilor români din Ardeal, — s'au făcut pe **temeiul unei hotărâri luate în consiliul de ministri**.

Fie una, fie alta, renitența română n'are decotocat altă bază, decât tălmăcirea cuvântului **sino** din partea românilor. Se accentuează, drept argument principal, că nici la sindicul greco-oriental sărbesc nu există **comisari al guvernului**; la sărbii greco-orientali este trimis **comisar regesc**, dar și acela numit **la congrès**.

Dar să nu se uite, că între comisar regesc și comisar de guvern, astăzi nu-i altă deosebire, decât că pe cel dintâi, pe comisarul regesc, îl primește și o companie de onoare și muzică militară; și sfiera lor de drept este aceeașă. Delegarea de comisari regesc se întemeiază pe dispoziție de pe vremea Mariei Terizei; dispoziția aceasta cade în sarcina formei de guvern parlamentar, împreună cu răspunderile ministeriale.

La sindicul greco-oriental sărbesc se poate prezenta comisarul regesc și poate pretinde să i se înainteze hotărârile sinodale. Adevărat, că numai din punctul de vedere al controlului, în scop ca hotărârile acestea să nu lovească în interesele statului. Dar adevărat este și aceea, că cercul de lucare al sindicului bisericii greco-orientale sărbătește și mărginetea sa zicând cu totul la problemele **satulășii, dogmatice**. Biserica, în acestea, are cum se știe dreptul de liberă dispunere, căt timp hotărârile sale se află în armonie cu legile statului.

În vecinătatea Reichstagului, despărțind orașul de Tiergarten, se ridică Brandenburger Thor, în stil elini, unul din frumoasele monumente mai vechi ale Berlinului, și unul din cele mai caracteristice și mai populare ale lui. Dela Brandenburger Thor, în linii drepte până la Spreea, pe malurile căreia și durat palatul imperial, se înfunde Unter den Linden, o stradă care nu-și găsește părere în nici un alt oraș al Germaniei, și poate nici pe continent. De o parte și de altă cădrării montanele înalte la aceeași înălțime, apoile două străzi pentru trăsuri, cele două ale pentru călăreț, iar în mijloc o arie splendidoasă a pietonilor, umbrită de ceul două steuri de teză.

În vecinătatea Reichstagului, despărțind orașul de Tiergarten, se ridică Brandenburger Thor, în stil elini, unul din frumoasele monumente mai vechi ale Berlinului, și unul din cele mai caracteristice și mai populare ale lui. Dela Brandenburger Thor, în linii drepte până la Spreea, pe malurile căreia și durat palatul imperial, se înfunde Unter den Linden, o stradă care nu-și găsește părere în nici un alt oraș al Germaniei, și poate nici pe continent. De o parte și de altă cădrării montanele înalte la aceeași înălțime, apoile două străzi pentru trăsuri, cele două ale pentru călăreț, iar în mijloc o arie splendidoasă a pietonilor, umbrită de ceul două steuri de teză.

La capătul aleei, statua equestră a lui Frideric cel Mare, apoi podul și cartierul cel mai bogat și mai monumental al Berlinului cu palatul istoric, care-i azi reședința de iarnă a împăratului, cu domul uriaș, care domină cu cupola lui In-

Pe lângă sindicul episcopesc, biserică greco-orientală română mai are **trei feluri de sinoade**: parohiale, protopresbiteriale și eparchiale. Aceste trei feluri de intruniri nu se ocupă cu dogmatică, ci cu afaceri culturale, economice și bisericicești administrative, care interesează de aproape autoritatea politică și administrația județului. La adunări de acest fel, dacă guvernul n'are reprezentat în special, ar trebui ne-apărat să fie de față mandatarii administrației locale.

Sinoadele, despre care s'vorbit aici, sănt eparchiale sau diecezeane, și se compun din căte 20 membri din cler și din căte 40 membri dintr-mireni.

Stirile răsboiului

De pe frontul italian se anunță în comunicatul oficial din 18 l.c., că lugile se urmează în jințul Veneției. Contra acurțile turlele sănă zădărnică. Numărul prizonierilor sănă urcat la **30 mii de italieni**. S'au capturat peste 120 de tunuri, și numeros material de răsboi. Trupele arhiduciilei Iosif, după com. of. din 19, au rupt linile dușmanie la Sovilia, și au făcut multă prizonieri.

Pe fronturile din Franță nimic deosebit.

Francezii fac strânsice pregătiri pentru fortificarea *Parisul*, care va fi apărat de un milion de soldați.

Al VIII-lea împrumutungar de răsboi

După ce răsboiul îndelungat cere sume mari de bani, statul este necesar să emiță un nou împrumut de răsboi. Spre acest scop ministerul de finanțe a lansat spre subscrise publică obligațiuni de rentă de **5%**, *libere de dare*. Ministerul de finanțe apeleză și cu această ocazie direct public.

Timpi și locurile de semnare

Timpi de subscrise este din 12 luni până începând cu **11 Septembrie**. Ca locuri de subscrise vor fi desemnate casele de stat și oficile de date, casele de postăre poștală cu toate oficile poștale, casele statului în legătură cu ea, precum și toate instituții mai însemnante de bani din patrie.

Mărimea obligațiunilor

Obligațiunile de rentă de stat cu **5%** se emite, vor fi de 50, 100, 1000, 5000 și 10.000 de corone.

Prețul de subscrise

Prețul obligațiunilor de rentă **5%** va fi de K 9250. Cu considerare la împreună, că cupoanele acestor obligațiuni sunt scănde numai la **1 Septembrie 1918** și că interesele până la **31 August**

trebuie plătite: automat. Ma impresionează foarte multă lăzile de arhitectură clasică în spațiu liber, pe care-l lasă grădină și cele două brațe ale Sprei.

Străinul trebuie să admire și în Berlin într-adevăr, că în oră ce colț de pământ ocupat de rasa germană, simbolul lor *practic*, dragostea lor de *rânduieci*. Ce să mai vorbesc de ordine și de curățenie de pe străzile? Cine a văzut se infățește de balciuri marelui bulvărde și străzile frecventate din Paris, în special cele din Dossele, unde pufohiul de oameni plutesc în praf și voli toate și unde troarul e plin de asfet de fizici, pe care treacătorii le iau la ficeare pas din mână împăratilor pentru a le arunca pe jos, poate să răsuflă linisită pe Friedrichstrasse sau Leipzigerstrasse în Berlin, unde troarul e curat și treacătorii nu-și dă ghioșuri. E drept, că la incrustarea dintre Unter den Linden cu Friedrichstrasse sănă postăi nouă garduri pentru a regula circulația, dar cu puțin și ordine exemplară. De altfel acești *Schlutzmanni* prudenți, nu-s de acord cu tăierea și a înălțării străzii, care unește satisfăcător celor mai felurite *necesități* ale vieții cauzei cu un *fin* și *cal* simț artistici, exprimat în formă încărcătoare. Am fost în casă nouă ale Berlinului în vest, unde se construiește mereu.

Strada și ariile prozoice, carierele nouă sănă de obicei reci, puțini; în această parte a Berlinului dimpotrivă: strada și grădina, o expoziție, din care nu-vine și pleci. Nici unul din decoruri în relief de vechi arhitecturi; frumusețea o face aici varietatea aranjamentului, înălțările simetrice rigide, libertatea firească a grupărilor, bogăția balconelor, lemnul, culoarea, florile ce răd în toate ferestrele. Nici o casă nu seamănă cu cea de altă parte și totuș strada și o impresie foarte unitară.

Săptănpătă, făntăni, locuri anume

1918 sănt sociotele în prejul de subscrise pentru subscrisie pentru fiecare 100 de corone valoare nominală se stabilește la următoarele sume:

1. Pentru cazul când se achita la subscrisie toată suma subscrise la stîmpul de la 12 luni până la inclusiv 21 iunie 1918 K 95,10;

b. pentru subscrisele făcute în stîmpul de la 12 luni până la inclusiv 21 iunie 1918 K 95,10;

c. pentru subscrisele făcute în stîmpul de la 12 luni până la inclusiv 11 iulie K 95,10.

2. Dacă se face uz de favorurile plătită arătate mai jos (platire în rate) și tot timpul de subscrise K 92,50.

Scadenta cupoanelor

Tîtrile de rentă ale împrumutului al VIII-lea de răsboi, de căte 100, 1000, 5000 și 10.000 aduc interese de 5% și plătibile în rate semestrelle decesive la 1. Martie și 1. Septembrie a fiecărui an. Primul cupon este scăndent la 1. Martie 1919. Tîtrile de la 50 și 100 sunt provăzute cu cupoane anuale și primul cupon al lor este scăndent la 1 Septembrie 1919.

Lorurile de plată

Sumele subscrise la acest împrumut se plătesc la locurile de subscrise, pe prețul de subscrise publică nu se postează, deoarece făză de subscritor nici pretensione de dobândă curentă, și nici de provizorie.

Favorul pentru plătirea în rate

In cazul când suma subscrise la împrumutul de rentă de 5% /a nu trece peste 100 de corone, aceasta se achita deodată la subscrise. La subscrise de peste 100 de corone plăta se face și în rate. În acest caz cu ocazia unei subscrise se achita ca garanție 10% din suma subscrise, și anume în banuri sau hărți de valoare corăspunzătoare. Ratele se vor achita în modul următor:

a. 25% din suma subscrise până cei mai târziu la 5 Aug. 1918;

b. 25% din suma subscrise până cei mai târziu la 24 Aug. 1918;

c. 25% din suma subscrise până cei mai târziu la 10 Sept. 1918;

d. 25% din suma subscrise până cei mai târziu la 23 Sept. 1918.

Cu ocazia plăririi ratei ultime se scade suma de 10% plătită la început ca garanție, eventual se restituie.

Blanchele pentru subscrise

Blanchele pentru subscrise se pot plăti gratuit la toate locurile de subscrise. În lipsa de astfel de blanchele subscrise se poate face prin epistolă.

Chitanțele interimale și titlurile definitive

Cu ocazia achitării sumei subscrise subscrizorii primesc de la locul de subscrise chitanța interimale. Terminal dării titlurilor definitive se comunică la timp său pecale ziaristică. Darea acestor titluri se întâmplă liberă de orice spese la locul de subscrise, de unde s'au dat chitanțele interimale.

Subscrizorii își pot exprima evenimentele lor dorințe cu privire la mărimea

putere spune: automatic. Ma impresionează mult gurile de apă de pe străzile, și alitură de ele mici basinuri curate, săpate în granit, în marginea trotuarelor, unde birjarii își pot adăpa animalele însetate. Aitura să crede, fără dreptate, că acest lucru nu-i estetic. La popoarele române și răspândită părea, că util și estetic se exclud prin definiție. Fundamental greșală, care nu o întâlnesc în Anglosaxoni și la Germani. și de aceea două raze au putut crea în ultimul timp o arhitectură a locuințelor și o artă decorativă, care unește satisfăcător celor mai felurite *necesități* ale vieții cauzei cu un fin și cal simț artistici, exprimat în forme încărcătoare. Am fost în casă nouă ale Berlinului în vest, unde se construiește mereu.

Strada și ariile prozoice, carierele nouă sănă de obicei reci, puțini; în această parte a Berlinului dimpotrivă: strada și grădina, o expoziție, din care nu-vine și pleci. Nici unul din decoruri în relief de vechi arhitecturi; frumusețea o face aici varietatea aranjamentului, înălțările simetrice rigide, libertatea firească a grupărilor, bogăția balconelor, lemnul, culoarea, florile ce răd în toate ferestrele. Nici o casă nu seamănă cu cea de altă parte și totuș strada și o impresie foarte unitară.

Săptănpătă, făntăni, locuri anume

titilor și împărțirea lor în rubrica respectivă din declarăriile de subscrisere. În lipsa unei astfel de observații pentru acoperirea sumei subscrise se liberează titluri cat mai mari.

Denumirea imprumutului

Ministrul reg. ung. de finanțe își rezerve la propria inițiativă de rețină 5% din depunere, ca pe lângă obținere de trei luni anunțată mai înainte, prin ziare, să repărească acest imprumut în măsură sau total cu valoarea nominală. Dar eventuala obținere nu se poate întâmpla înainte de 1 Septembrie 1923.

Folosirea depunerilor

Depunerile răcute la cassele de păstrare și la alte institute de bani înainte de 1 August 1914, cară duc de către subvenție de îmțuire ale moratoriuului, se pot folosi pentru subscrise la împrumutul de răsboi, pe lângă respectarea termenelor de abiere precizate.

Aceia care doresc să ia în considerare pentru subscrise depunerile lor, vor face subscrise prin mijlocirea cassei de păstrare sau a instituției de bani, la care au depunere.

Favor special

Obligațiunile de rețină 5%/₁₀₀, ce se vor emite, vor putea fi folosite după săpunătorie legilor, cară se discută de prezent în parlamentul ţării, la plăierea dariai de casiguri de răsboi măsurate în baza acestor legi.

La plăierea dariai după căstigul de răsboi, — iuandu-se în considerare că la stabilirea cursurilor de subscrise s-au socotit și interesele curente și considerante, că și la plăierea dariai după căstigul de răsboi, cu cursuri de emisuire de 92 cor., după fiecare 100 cor. nominal, la valoarea bururilor de demobilizare vor fi preferați acei cumpăratori, cară în trebuințea obligațiunile subscrise de ei pentru plăierea prejuii de cumpărare.

Acordarea imprumutelor cu procent moderat

Banca austro-ungară și Cassa r. u. a imprumutului de răsboi acordă imprumut pe lângă amanarea obigațiunilor (lombard) până la 75% din nominal, cu proutul scutului oficial.

Tot asemenea acordă imprumut pe lângă procentul sconștiunii oficiale, pe acela efecte, care se pot primi ca amanet, dacă se poate dovezi, că imprumutul iuat se întrebunează la plăierea sunumerelor subscrise în urma apelului de subscrise. De faptul procentului moderat se împărțesc și imprumutele, ce se prelungesc spre acel scop.

La dorința partidelor pentru împrumuturile acurate în cursul termenelor de plată amintite mai sus pentru împrumuturile date pentru plăierea obigațiunilor,

destinate pentru copii, grădinițe, care se imbină în tabloul general al strădei într-o armonie simplă și firească.

Asfătul arata încreză că a privilegiul cătorva inițiați, ea se poogă în viața multumii, pentru o înțări și inobilitate.

Cei d'acasă

Cântărețul priveag, de dor și jale
De ce-i tânești acum dureea,
Când de glasul trist al doinei vale
Lacrimile noastre curg în vale?

Să noi te 'nsojim pe-a ta cărare,
Să-l ferim înecat din cale spini,
Pentru noi și mama lumea mare,
Să-avem loc orunde de 'ngropare.

Până trăiești, și noi trăim cu tine,
Cântăreț priveag al tuturor,
Ear de părăsire dureri, suspine,
Le păstrăm pe toate după tine.

Ioan Berghia

în locul procentului scontului oficial se poate asigura procentul invariabil de 5%/₁₀₀ anual.

La cererea subscritorilor, instituție încredită cu plăierea cuponelor vor îngrijii obligațiunile până în 31 Decembrie 1919 în mod gratuit.

Agoniseala bănească

a. **Reuniunii sodalilor români din Sibiu**, în timp de 20 ani

(Urmare)

14. **Fondul Dr. Petru Span**, întemieiat, la 14 Martie 1911, cu suma de 10 cor., dăruiat de președintul Vinc. Tordășianu, cu prilejul morții mult regretatului profesor seminarist Dr. P. Span, și în loc de comună perioadea pe consigilul lui. **Scopul**: Ajutorarea copiilor de moș, aplicată la măserii. La 31 Dec. 1917 a avut:

a) în libel «Albina» . . . Cor. 1.089—
b) anticip. la cumpărarea casei . . . 1.089—

Cor. 1.770/20

15. **Legatul T.L. Abinii**, întemieiat, la 15 Iulie 1911, cu suma de cor. 110, dăruiat de neconsola d-na **Emilia Abinii** din Cut și de ruinenii sale, din durerosul incident al decedarii fiului său T. L. Abinii și întru eternizarea memoriei lui. **Scopul**: Ajutorarea copiilor săraci din Cut, aplicată la măserii. Legatul este atâtă, asemenea celorlate legături, fondul Nicolae Popescu. La 31 Dec. 1917 a avut:

a) în libel «Albina» . . . Cor. 125—
b) anticip. la cumpărarea casei . . . 252—

Cor. 264/56

16. **Legatul Victor Petrisor**, întemieiat la 26 Septembrie 1911, cu suma de 100 cor., dăruiat de nemangăduită d-na Anna Petrisor din Vestem, întru eternizarea memoriei mult regretatului sau fiu **Victor Petrisor**, fost funcționar agricol la Domeniile Coroanei. **Scopul**: Ajutorarea copiilor săraci din Răsărieni și în preajma sa împlinit 12 ani. **Scopul**: Ajutorarea copiilor săraci din Răsărieni aplicată la măserii. La 31 Decembrie 1917 a avut:

a) în libel «Albina» . . . Cor. 89/56—
b) anticipație în preajmă casei . . . 114—

Cor. 203/56

17. **Legatul Dr. Ion Borcea**, întemieiat la 13 Martie 1912 cu suma de 20 cor., din cară Reuniunile sodalilor noștri 10 cor., familiia președintului Vinc. Tordășianu 5 cor., Dr. Vas. Stan, prof. Ioan Chirca, prim-ministrul (Salisje), Aurel Decel, notar (Guraarău), Ioan Ilui, notar (Oriat) și Ioan Mihu, paroh (Laț), către 1 cor., dăruițe în loc de cunună perioade pe consigilul mult regretatului Dr. Ion Borcea, fost profesor la școala civilă a «Asociației și întru eternizarea memoriei binecuvântătoare lui. **Scopul**: Ajutorarea copiilor săraci din Salisje aplicată la măserii. La 31 Dec. 1917 a avut:

a) în libel «Albina» . . . Cor. 69/31—
b) în scrisuri fonciare Ung. Agrárbank . . . 400—

c) anticipație la cumpăr. casei . . . 1.131—

Cor. 1.000/31

18. **Fondul Aurel Vlaicu**, întemieiat la 27 Septembrie 1913, cu suma de cor. 25, dăruiat de Paul Jovescu, de Miorica și Vic. Tordășianu, și de familia frațeurilor Petru Moaga, în loc de cunună perioade pe scrierile de teză regătului aviator Aurel Vlaicu și întru eternizarea memoriei lui. **Scopul**: Ajutorarea (stăpendării) tinerilor meseriași români în scopul înmulțirii conștiințelor în străinătate. La 31 Decembrie 1918 a avut:

a) în libel «Albina» . . . Cor. 17/36—
b) una obligație de răsboi . . . 100—
c) anticip. la cumpărarea casei . . . 543—

Cor. 660/36

19. **Fondul excursiori profesionale**, întemieiat la 27 Iulie 1912, cu suma de cor. 40/50 din venitul maiștilor organizat de Reuniunile. **Scopul**: Ajutorarea meseriașilor la cercetarea de fabrici, de expoziții, de muzeu etc. industriale. La 31 Decembrie 1917 a avut:

a) în libel «Albina» . . . Cor. 32/5—
b) anticip. la cumpărarea casei . . . 50—

Cor. 53/25

20. **Fondul Victor și Eugenia Tordășianu**, întemieiat, la 1 Iulie n. 1906, cu suma de cor. 36/50 dăruiță, la propunerea notarului Stefan Dumitrescu din Reuniunii, drept daruri de numită cu prilejul cununiei președintei Vinc. Tordășianu, cu profesora d-soara Eugenia Lovescu. **Scopul**: Inzestrarea fetelor săracă. La 31 Dec. 1917 a avut:

a) în libel «Albina» . . . Cor. 272/43—
b) în 5 scrisuri fonciare Ung. Agrárbank . . . 1.000—

c) anticip. la cumpăr. casei . . . 3.267/91—

Cor. 4.540/34

21. **Fondul Ioan Visa**, întemieiat la 16 Octombrie 1912, de binefăcătorul neamului Ioan Visa, cu suma de cor. 2000, dăruiță pentru scopurile umanitare ale Re-

uniunii. **Scopul**: 80% din interes se împărășă drept daruri de Crăciun săracilor Reuniunii. La 31 Dec 1917 a avut:

a) în libel «Lumina» . . . Cor. 2.184/58—
Cor. 218/458

22. **Legatul Sabina Dr. Preda n. Andreica**, întemieiat la 31 Ianuarie 1913 cu suma de cor. 100, dăruiță pe patul morții, de mulți regătiști binefăcători Sabina Dr. Preda n. Andreica, soție de avocat în Sibiu, membră societății Reuniunii, direct primă memorie pașinjorii săi decedați. **Scopul**: Ajutorarea copiilor săraci din Cămpeni, aplicată la măserii. La 31 Decembrie 1917 a avut:

a) în libel «Albina» . . . Cor. 1.08—
b) anticip. la cumpărarea casei . . . 220—

Cor. 221/08

23. **Fondul orchestra**, întemieiat la 23 Mai 1913 cu suma de cor. 137/22, din venitul la «Conveniună sociale» din 17 Mai 1913. **Scopul**: Să joace orășenește orchestra Reuniunii. La 31 Dec. 1917 a avut:

a) în libel «Albina» . . . Cor. 2/84—
b) anticip. la cumpărarea casei . . . 152—

Cor. 154/84

24. **Legatul Silvia Dr. D. P. Barciu n. Olteanu**, întemieiat la 29 Mai 1914, cu suma de cor. 13/55, adunată de președintul Tordășianu ca pălărie. **Scopul**: Vedete, purtată de ei om, cu prilejul măștii organizată de școală centrală din Cămpeni, la care erau invitați și regătișii săi. Mulți regătiști doamna Silvia Dr. D. P. Barciu, dela a cărei moarte să împălină 12 ani. **Scopul**: Ajutorarea copiilor săraci din Răsărieni aplicată la măserii. La 31 Decembrie 1917 a avut:

a) în libel «Albina» . . . Cor. 33/49—
b) anticipație în preajmă casei . . . 533—

Cor. 560/49

(Va urma) Victor Tordășianu, președinte.

Stirile zilei

Jubileul împăratului Wilhelm. Cu prilejul jubileului de 30 de ani ai domniei împăratului Wilhelm, zilele de la Berlin apreciază în lungi articolice meritele suveranului. Mai multe gazete reamintesc cuvintele împăratului Wilhelm, rostită la vedere cămpul de naștere în primul an de răsboi: *Eu nu l-am văzut!*

Despre pace. Ziarul Zürcher Post din 14 Iunie c. — scrie înaltele, că la apus se aproapează liniștea situației. Nu numai în Ucraina și în Paris și Londra se reculează în lungi articolice meritele suveranului. Mai multe gazete reamintesc cuvintele împăratului Wilhelm, rostită la vedere cămpul de naștere în primul an de răsboi: *Eu nu l-am văzut!*

Împăratul Wilhelm. Cu prilejul său de 14 Iunie c. — scrie înaltele, că la apus se aproapează liniștea situației. Nu numai în Ucraina și în Paris și Londra se reculează în lungi articolice meritele suveranului. Mai multe gazete reamintesc cuvintele împăratului Wilhelm, rostită la vedere cămpul de naștere în primul an de răsboi: *Eu nu l-am văzut!*

Împăratul Wilhelm. Cu prilejul său de 14 Iunie c. — scrie înaltele, că la apus se aproapează liniștea situației. Nu numai în Ucraina și în Paris și Londra se reculează în lungi articolice meritele suveranului. Mai multe gazete reamintesc cuvintele împăratului Wilhelm, rostită la vedere cămpul de naștere în primul an de răsboi: *Eu nu l-am văzut!*

Lenin la Berlin și Budapesta. Zilele din Berlin aduce stirea, că în vîgorul următoarelor luni e să apară doar libele de depunere. În fiecare liber erau depuse zece mii corone. Său mai atât și banii de aur în sumă de o mie corone.

Deputat condamnat. Seul poliție delă Arad a pronunțat în 15 I. c. sentință în acuzarea deputatului cămătar din cercul Ocnel, Ladislau Hányi. Acuzatul, declarat vinovat pentru scumpirea prejurilor și pentru ascunderea de bucate și piei de animale, este osăndit cu închisoare de șase luni, și amendă de 9000 corone sau alte două luni de închisoare. Să mai hotără confiscație bucătelor sechestrate și a unei mele 99.930 corone în favoarea fondului soldaților invazi.

Taxa poștală nouă. Cu ziua de 15 Iunie 1914 intră în vîgorul următoarele taxe la poștă: Epistolă scrisă în jara, în Austria, Boemia, Germania și Bulgaria costă 20 fileri (în loc de 15). Epistolă trimisă în aceeași localitate 15 fil. (în ceea ce de 10). Epistolă în străinătate: 25 fil. (că și până acum).

Taxa de recomandat: 25 fil., de expres 60 fil., de mandat poștal: 25 fil., de pacchet 20 fileri. — Telegrame de 10 cuvinte pentru Ungaria, Austria și Germania 120, expres 32-20; de fiecare altă cinci filă în România.

Statusul strămoșului Adam. Un american din Baltimore, John P. Brady, s'a decis să ridice un monument strămoșului Adam, protopopul neamului omeneș. O revistă americană aduce stirea, că monumentul este deja desvelit și deschis în chilip următor: Status: În realitate este un bloc de marmură, cu o înălțime de un metru și jumătate. Desupra blocului se înalță un triumf de bronz. Pe latura blocului de marmură să scrie: «Memorie primului om, Adam. Să trăiască în glorie mundii 1909». Status și așezată într-un parc al unei măhalale din Baltimore.

state de 72 ani. Înmormântarea îi s'a făcut în 14 Iunie n. a. c. la orele 2 p. m. în Bucium Izbita. Veșnică fi amintirea lui!

Moartea unui deputat. În Budapesta a murit Iohoi Mihály, vicepreședintul partidului károlyist și fondatorul ziarului *Magyarsorozat*. A fost un talent remarcabil, atât ca ziarist, cât și ca membru al parlamentului. Moare în etate de 50 de ani.

Vitej vor căpăta moșie. În ministerul de agricultură s'a făcut proiecte pentru punerea politicei agrare pe temeiuri nouă. În vorba cu proprietățile legate să se parceleze și să se împărte în trei fârani, în primul rând vor fi considerați soldații care sunt într-o răsboi.

Profesor gimnazial sprinținând clasa meseriașilor. Domnul Virgil Sotropa, profesor gimnazial penzional din Nasăud, găsindu-se ocazional în Sibiu, a binevoită la depunere în măna domnilor Gavril Precup și Victor Tordășianu, președintul Reuniunii sodalilor români din Sibiu, suma de cinci 50 cor., sau în total cor. 100, drept taxă de membru și viață la numările Reuniunii. Exemplul astăzi de graitor, al domnului profesor Virgil Sotropa, și vrednic de a fi urmat de cel care să aibă la înțimă cauza clasei noastre de mijloc.

Penzia ziarierilor. Institutul de penziuni al ziaristilor din Ungaria a ridicat de la 2400 coroane la 2800 coroane pensia membrilor săi și a văduvei ramase după aceia. Ziaristii care fac servicii militari li se societate Indoit la penzia timpul petrecut în armată.

Stabilitarea poliției. Din ministerul de interne a transpirat stirea, că în curând se va deschide în legislația juriilor chestiunea statutară poliției. Proiectul pregătit și batăzat pe principiu, că numărul afacerilor de siguranță publică vor rămâne în competență poliției.

Săracă — bogată. În Sopron a murit de curând o femeie cersiorie. În lăsămidă îi erau să fie atât doafă libile de depunere. În fiecare liber erau depuse zece mii corone. Său mai atât și banii de aur de aur în sumă de o mie coroane.

Deputat condamnat. Seul poliție delă Arad a pronunțat în 15 I. c. sentință în acuzarea deputatului cămătar din cercul Ocnel, Ladislau Hányi. Acuzatul, declarat vinovat pentru scumpirea prejurilor și pentru ascunderea de bucate și piei de animale, este osăndit cu închisoare de șase luni, și amendă de 9000 corone sau alte două luni de închisoare. Să mai hotără confiscație bucătelor sechestrate și a unei mele 99.930 corone în favoarea fondului soldaților invazi.

Taxa poștală nouă. Cu ziua de 15 Iunie 1914 intră în vîgorul următoarele taxe la poștă: Epistolă scrisă în jara, în Austria, Boemia, Germania și Bulgaria costă 20 fileri (în loc de 15). Epistolă trimisă în aceeași localitate 15 fil. (în ceea ce de 10).

Epistolă în străinătate: 25 fil. (că și până acum).

Taxa de recomandat: 25 fil., de expres 60 fil., de mandat poștal: 25 fil., de pacchet 20 fileri. — Telegrame de 10 cuvinte pentru Ungaria, Austria și Germania 120, expres 32-20; de fiecare altă cinci filă în România.

Statusul strămoșului Adam. Un american din Baltimore, John P. Brady, s'a decis să ridice un monument strămoșului Adam, protopopul neamului omeneș. O revistă americană aduce stirea, că monumentul este deja desvelit și deschis în chilip următor: Status: În realitate este un bloc de marmură, cu o înălțime de un metru și jumătate. Desupra blocului se înalță un triumf de bronz. Pe latura blocului de marmură să scrie: «Memorie primului om, Adam. Să trăiască în glorie mundii 1909». Status și așezată într-un parc al unei măhalale din Baltimore.

Teatre in Sibiu

Teatrul orașului. Director: Leo Bauer. Joi, în 20 Iunie: Contesa Guckel, comedie, a doua oară.

Vineri: De demult (Lang lang ist's her), opereta în 4 acte.

Incepând la: 7/4 ore seara.

Teatrul cinematografic Apollo, Strada Scheisw. Director: D-n Emile Töth.

Joi și Vineri: Nu te juca cu focal, piesă în 3 acte, cu V. Psilander.

Incepând la: 7 și 9 ore seara.

